

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Claudii Fleury, Presbyteri, Prioris Argenteliae Et Reg.
Christianiss. A Confessionibus Institutiones Juris
Ecclesiastici**

Fleury, Claude

Moguntiae, 1760

III. De clero in universum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67899](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67899)

CAP. III.

DE CLERO IN UNIVERSUM.

I.

Alia divi-
sio.

UNIVERSUM jus Ecclesiasticum, methodo jureconsultis usitata, ad *personas, res & actiones* accommodari potest. Agendum ergo primo loco de *personis*.

Qui &
quotupli-
ces cleri-
ci?

II. CHRISTIANI sunt vel clerici vel laici. Clerici sunt, qui servitio Ecclesie dicati veluti ejus ministri publici; reliquus fidelium cœtus *Laicorum* nomen habet. Clerici pro duplici functionum genere, *sacerdotio* videlicet & *ministerio*, duplicis sunt generis. *Sacerdotium* quippe *episcoporum & presbyterorum*; *ministerium diaconorum* ac reliquorum *minorum clericorum* proprium est. Sic in veteri Testamento levitæ ministri fuere sacerdotum ex familia Aaronis, quorum princeps fuit pontifex maximus. Diversi illi clericorum gradus vocantur *ordines*, quos omnes *eminenter* continet *Episcopatus*, qui reliquorum ordinum fons est & origo, & apex sacerdotii h. e. potestatis illius spiritualis, qua Christus apostolos suos ad regendam Ecclesiam instruxit. Presbyteri, diaconi, ceterique ministri particulam tantum potestatis illius & gratiæ habent, quam Episcopus totam possidet. Hinc *Episcopatus* notio ante omnia evolvenda.

Qui
episco-
pus?

III. EPISCOPUS est persona, quam Deus elegit, ut alios sanctos reddat deducat-

que ad vitam æternam. Ejus igitur est, prædicando, docendo, baptizando facere Christianos; factos verbo Dei & sacramentis pascere; ad preces fundendas inducere; pro iis publice & privatim orare; pro iis & cum iis offerre sacrificium; iudicium exercere in peccatores, eosque vel Deo reconciliare, vel e gremio Ecclesiæ ejicere; tueri unionem Ecclesiæ; divisiones cohibere; morum sanctitatem instillare; peccata extirpare; pauperibus de necessariis vitæ subsidiis prospicere; afflictis solatia adhibere. Id curæ fuit Apostolis & primis Episcopis, ab iis ordinatis: hoc egerunt patres Ecclesiæ, innumerique illi Episcopi, quorum nomina nostris Martyrologiis sunt consecrata. Hæc idea non est in cerebro nata, veluti sunt idea *perfecti oratoris* aut *sapientis*, quem Stoici finxerunt; sed viva expressio imaginum, quas magno numero puriora Ecclesiæ sæcula exhibent, quarumve exemplis nec nostra tempora destituuntur.

IV. QUUM igitur tam late pateat Christianum sacerdotium, officia ejus necessario cum pluribus personis fuerunt communicanda. Nascente Ecclesia, quum fidelium numerus Hierosolymis quotidie cresceret, apostoli septem *diaconos* eligendos esse censuerunt, in quos curam rerum temporalium devoluerent, onerosam sane in cœtu eorum, quibus omnia erant communia; sibi reservata precum & prædicationum industria^r. Posthæc *Episcopos* instituerunt, singulisque civitatibus, quæ modo dico fidelium numero floruerunt, singulos præ-

Discretum a sacerdotio ministerium, institutis diaconis,

Episcopis,

fecerunt². His præter diaconos ex mandato domini, alios auxiliares adjunxerunt, quos *presbyteros* vocamus; quo nomine principio ipsi Episcopi utebantur³. Hi fere omnibus Episcopalibus officiis fungebantur, præter duo, quæ sunt Episcoporum propria, scilicet *confirmatio Christianorum* seu communicatio Spiritus Sancti per manuum impositionem, & *ordinatio clericorum* h. e. diaconorum, presbyterorum & Episcoporum.

Presbyteris,

1) Act. VI. 4. 2) Tit. I. §. 7. 3) Act. XX. 27. 28.

V. AUCTO subinde fidelium Ecclesiarumque numero, diaconorum functiones dividendæ videbantur. Instituti enim sunt *lectores*, qui libros sacros adservarent, publiceque prælegerent; *ostiarii*, qui Ecclesiam custodirent, purgarentque, & profanos arcerent; *exorcistæ*, qui dæmones e catechumenis ceterisque a cacodæmone obsessis ejicerent; *Acoluthos*, qui Episcopo a pedibus, mandatisque ejus ac literis ad alios perferendis præsto essent; *subdiaconi*, qui diaconos sublevarent, proximoque gradu essent. Atque hæ sunt origines *ordinum*, quibus hodiernum clerici distinguuntur. Non tamen eadem omnium Ecclesiarum facies, nec semper singuli in unaquaque ordines fuere. Aliæ enim vel solos *lectores* & *acoluthos*, aliæ solos *lectores* & *ostiarios*; aliæ, præter hos, *cantores* habuere. Multæ orientales Ecclesiæ etiamnum *subdiaconis* destituuntur. Sed inde ab Apostolorum temporibus semper & ubique fuere *Episcopi*, *presbyteri* & *diaconi*.

Lectoribus,
Ostiariis,

Exorcistis,
Acoluthis,

Subdiaconis,

Cantoribus seu psalmistis,

VI. SED non ordinibus solum, verum aliisque officiis quoque, postquam hæc aucta sunt, cense- officialibus, veluti nota- riis &c.

feri cœperunt clerici. Nam inter diaconos ceterosque clericos inferiores interjecti sunt *notarii* seu *secretarii*, *mansionarii*, *facellani*, *thesaurarii*, quibus præfectus est archidiaconus.

Inter presbyteros fuere presbyteri *cardinales*, quos sequior ætas *rectores* seu *curatores* adpellavit; *directores* nosocomiorum vel monasteriorum; *pœnitentarii*; *archipresbyteri*. Ipsi Episcopi pro locorum amplitudine aliis alii facti sunt eminentiores. Nam qui in primaria cujuslibet provinciæ civitate habitant, *metropolitani* seu *Archiepiscopi*; qui domicilium habere in civitate, ex qua plures provinciæ regebantur, *exarchi*, *patriarchæ* seu *primate* vocabantur. *Papa* nomen, quod olim Episcopis occidentalibus commune fuit, Romani Pontificis proprium mansit, quia hic de jure divino omnibus Episcopis major est habitus, Apostolorum principis successor & *visibile* caput Ecclesiæ. Horum graduum, quibus clerici ejusdem ordinis distinguuntur, alii *dignitatum* potius sunt, quam *officiarum*; alii mandatis dumtaxat temporariisque administrationibus nituntur; alii sunt vitalitii tantum. Vocantur autem *beneficia*, ex quo certa bonorum Ecclesiæ portio iis adnexa fuit, cujus administratio est penes *titulatum*.

Rectori-
bus,Archi-
episcopis,Patriar-
chis.

VII. NON autem officium, sed ordo facit clericum. Sunt enim officia Ecclesiastica, quibus etiam laici ornari fungique solent, ut olim œconomi, defensores, ostiarii; hodie no-

Officia
non sunt
præcise
clericalia,

quemad-
modum
multi cle-
rici sunt
sine offi-
cio.

focomiorum præfecti, custodes, thesaurarii fa-
brica: horum enim omnium officia sunt Ec-
clesiastica. E contrario postremis temporibus
magnus semper fuit numerus clericorum abs-
que officio. Interim clericorum loco haben-
tur ii quoque, qui tonsuram passi sunt, habi-
tumque sumserunt Ecclesiasticum, parati ad
recipiendos ordines vel officia, quibus fungen-
dis idonei viderentur. Hi itaque sunt, ex usu
Ecclesiæ Romanæ præsentis, cleri *gradus*: *cleri-
ci simplices*, qui *tonsuram* acceperunt; clerici,
qui sunt *intra quatuor minores ordines*, veluti
ostiarii, exorcistæ, lectores, acoluthi; qui sunt
in sacris, seu ex ordine consecratorum, veluti
subdiaconi, diaconi, presbyteri; denique *epi-
scopus*, penes quem est sacerdotii ac ministerii,
cujus reliqui partem habent, universum
pondus & momentum.

C A P. I V.

DE IRREGULARITATIBUS, SEU
DE VITIIS, OB QUAE CLERICUM
FIERI PROHIBETUR.

I.

Ordo ele-
ctionum
clericorum

NEMO ausu proprio Ecclesiæ ministerio se
ingerat, sed unusquisque a Deo appel-
landus est^r. Divina vocatio dignoscitur *judi-
cio Episcopi & totius Ecclesiæ suffragio*. In pri-
mitiva sane Ecclesia non nisi homines specta-
tissimæ probitatis, populo sæpe flagitante, &
numquam non consentiente, ordinabantur, in-